

Lausunto

2.7.2026

VN/25324/2025
VN/25324/2025-MMM-11

Työ- ja elinkeinoministeriö

Maa- ja metsätalousministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi vesilain muuttamisesta ja luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vesitalousasioista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta (merituulivoima)

Maa- ja metsätalousministeriö lausuu vastauksena työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntöön 16.6.2026 dnro VN/25324/2025-SAAP-7 seuraavaa. Samansisältöinen lausunto on tallennettu lausuntopalveluun.

1. Kommenttinne 1 §:ään – soveltamisala ja merituulivoimahankkeen määritelmä

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että vesitalous kuuluu valtioneuvoston ohjesäännön mukaisesti maa- ja metsätalousministeriön toimialaan (VNOS 262/2003 19 §). Vesilakia sovelletaan ainoastaan vesitalousasioihin (VL 587/2011 1:2 §). Toimivaltainen ministeriö vesilain soveltamisalalla on siis maa- ja metsätalousministeriö, vaikka vesilaki lakiteknisesti on oikeusministeriön valmisteluvastuulla. Lausunnolla olevassa luonnoksessa ehdotetaan merituulivoimatuotantoa sääntelevän lainsäädäntöpohjan puutteiden korjaamista vesilakia ja vesitalousasetusta muuttamalla. Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että hallituksen esitys vesilain muuttamiseksi luonnoksessa kuvatussa laajuudessa edellyttää esittelyluvan vesitalousasioissa toimivaltaiselta ministeriöltä.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että merituulivoimatuotanto ei kuulu vesilain soveltamisalaan. Merituulivoimahankkeeseen liittyvä merialueelle rakentaminen vaatii vesitalousluvan, ja tähän liittyvät lupa- ja valvontatehtävät kuuluvat Lupa- ja valvontavirastolle vesilain mukaisena viranomaisena. Merituulivoimahankkeiden rakentamismääräyksiin, energiantuotantoon ja tuotannon päättymiseen liittyvät asiat taas eivät kuulu vesilain soveltamisalaan, eivätkä siten kuulu vesilain mukaisen viranomaisen tehtäviin.

Maa- ja metsätalousministeriö edellyttää, että vesilain soveltamisalaa ei ehdotetun muutoksen myötä laajenneta. Tämä tarkoittaa myös sitä, että vesilain mukaisille viranomaisille ei tule osoittaa suoraan tai välillisesti tehtäviä, jotka eivät kuulu vesilain soveltamisalaan. Vesilain viranomaisille kuulumattomien tehtävien ei siis pidä myöskään kaatua vesilain viranomaisten hoidettaviksi siksi, että niille ei säädetä toimialan mukaisia vastuuviranomaisia.

Esityksen kohdassa 2.5.2 todetaan, että talousvyöhykkeen merituulivoimalaissa (937/2024) ei ole säännöksiä merituulivoiman rakentamisesta tai purkamisesta, ja että lain valmistelun yhteydessä tunnistettiin tarve rakentamisen teknisiä vaatimuksia ja turvallisuutta koskevien säännösten tuomiselle talousvyöhykkeelle sovellettaviksi sekä tuulivoimaloiden purkamista koskevien kysymysten ratkaisemiselle. Luonnoksessa esitetään näiden puutteiden osittaista korjaamista vesilakiin tehtävillä muutoksilla. Muutokset tulisi kuitenkin tehdä esimerkiksi talousvyöhykkeen merituulivoimalakiin siltä osin, kun ne eivät kuulu vesilain soveltamisalaan.

Talousvyöhykkeen merituulivoiman rakentamisen teknisiä vaatimuksia ja turvallisuutta koskevat säädökset on tarkoitus tuoda vesilakiin ja vesitalousasetukseen muun talousvyöhykkeellä sovellettavan lainsäädännön puuttuessa. Ehdotetut määräykset eivät kaikilta osin luontevasti sovi vesilain soveltamisalaan. Vesilain soveltamisalaan kuuluvat ainoastaan merenpohjaan rakennettavat voimalan perustusrakennelmat, eivät tuulivoimatuotannon muut rakenteet kuten ehdotetussa 1 §:ssä mainitut laitteet sekä hankkeen sisäiset putket ja kaapelit.

Tuulivoimaloiden purkamista koskevia kysymyksiä ehdotetaan ratkaistavaksi säätämällä vesilaissa purkuvakuudesta. Luonnos ei sisällä kattavaa esitystä menettelyiksi ja viranomaisvastuiksi tuulivoimatuotannon keskeytyessä tai päättyessä siten, että vastuullista toiminnanharjoittajaa ei ole. Tällaiseen tilanteen hoitoon liittyy ainoastaan esitetyn 10a:12 §:n maininta, että Lupa- ja valvontavirasto voi realisoida purkuvakuuden. Esitys on tältä osin puutteellinen, ja sitä on täydennettävä esimerkiksi talousvyöhykkeen merituulivoimalakiin tuotavilla säädöksillä, joilla määritellään sekä menettelyt että viranomaisvastuut tilanteessa, joissa vastuu merituulivoimatuotannosta tai sen päättämisestä ja rakenteiden purkamisesta jää valtion viranomaisten hoidettavaksi. Tällaisessa tilanteessa valtion vastuuviranomainen ei voi olla vesilain mukainen viranomainen, sillä tuulivoimatuotanto ei kuulu vesilain soveltamisalaan, vaan vastuu on osoitettava työ- ja elinkeinoministeriön toimialan tehtäviä hoitavalle viranomaiselle.

2. *Kommenttinne 2 §:ään – merituulivoimaa koskeva lupa (tarpeelliset lupamääräykset) sekä kommenttinne 3 §:ään – merituulivoimaa koskevan luvan voimassaolo (pidempi määräaika hankkeen toteuttamiseen ryhtymiselle)*

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että ehdotetut lupamääräykset eivät suurelta osin kuulu vesilain soveltamisalaan.

3. *Kommenttinne 4 §:ään – olennaiset tekniset vaatimukset (viittaukset rakentamislakiin)*

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että 4 §:ssä esitetyt tekniset vaatimukset eivät kuulu vesilain soveltamisalaan, ja pitäisi parempana niistä säätämistä muussa lainsäädännössä. Jos kuitenkin päädytään esitetyn kaltaiseen ratkaisuun, ministeriö pitää hyvänä esitystä hankkeesta vastaavan omasta aktiivisesta huolehtimisvastuusta hankkeen rakentamisen teknisten vaatimusten täyttämässä.

4. *Kommenttinne 5 §:ään – rakennustyön suorituksen valvonta (rakennuttajavalvonta ja valvontasuunnitelma, ulkopuolisen tarkastuksen riippumattoman ja pätevän asiantuntijan lausunnot)*

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että 5 §:n mukainen rakennustyön suorituksen valvonta ei kuulu vesilain soveltamisalaan, ja pitäisi parempana siitä säätämistä muussa lainsäädännössä. Jos kuitenkin päädytään esitetyn kaltaiseen ratkaisuun, ministeriö pitää hyvänä esitystä hankkeesta vastaavan omasta aktiivisesta vastuusta ja ulkopuolisesta valvonnasta rakentamisen vaatimustenmukaisuuden ja laadun varmistamisessa.

Valvovan viranomaisen valvontakulut on kokonaisuudessaan katettava toiminnanharjoittajalta perittävillä maksuilla kuten valtion maksuperustelaki edellyttää. On erityisen tärkeää varmistaa täysimääräinen kustannusvastaavuus ulkomerellä tapahtuvan valvonnan ja tarkastusten poikkeuksellisten ja hankalasti ennakoitavien kulujen veloittamisessa.

5. *Yleiset kommentit rakentamisen sääntelystä*

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että merituulivoiman rakentamista ja sen valvontaa koskeva sääntely tulee tehdä rakentamisesta ja merituulivoimatuotannosta vastaavien

hallinnonalojen säädöksissä ja tätä koskevat viranomaistehtävät tulee osoittaa toimialalla toimi-valtaisille viranomaisille.

6. *Kommenttinne 7 §:ään – purkamisvelvollisuus ja jälkitoimenpiteet. Miten purkamisvelvollisuudesta olisi tarkoituksenmukaisinta säätää?*

Maa- ja metsätalousministeriö pitää tarpeellisena velvoittaa hankkeesta vastaavaa purkamaan merituulivoimahanke ja hoitamaan tarpeelliset jälkitoimenpiteet.

7. *Kommenttinne 8 §:ään – purkamissuunnitelma*

Maa- ja metsätalousministeriö pitää tarpeellisena edellyttää hankkeesta vastaavalta purkamissuunnitelman laatimista.

8. *Kommenttinne 9 §:ään – purkamisvakuus ja sen määrä*

Maa- ja metsätalousministeriö pitää tarpeellisena edellyttää hankkeesta vastaavalta purkuvakuuden asettamista.

Purkuvakuuden hallinnointiin liittyviä viranomaistoimia esitetään Lupa- ja valvontaviraston tehtäviksi. Virasto toimii hankkeen vesilain mukaisen luvun myöntäjänä, ja sillä on muitakin vakuuksien hallinnointitehtäviä, joten ehdotus on vakuuden hallinnoinnin osalta tarkoituksenmukainen. Sen sijaan purkuvakuuden realisointiin liittyvät tehtävät eivät kuulu vesilain mukaisen viranomaisen tehtäviksi.

9. *Kommenttinne 10 §:ään – vakuuden asettaminen*

--

10. *Kommenttinne 11 §:ään – vakuuden voimassaolo*

--

11. *Kommenttinne 12 §:ään – vakuuden realisoiminen ja vapauttaminen*

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että vakuuden realisointi, eli merituulivoimahankkeen purkamis- ja jälkitoimenpiteistä huolehtiminen, ei sovellu vesilain mukaisen viranomaisen tehtäväksi.

12. *Kommenttinne 13 §:ään – vakuuden hallinnoinnista perittävät maksut*

--

13. *Kommenttinne vaikutusten arviointiin? Onko joitakin olennaisia vaikutuksia jäänyt ottamatta huomioon?*

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että luonnos ei käsittele kattavasti merituulivoimahankkeen elinkaaren riskejä eikä niiden toteutumisen taloudellisia ja hallinnollisia

vaikutuksia. Esityksessä tulisi varautua myös tilanteisiin, joissa merituulivoimahanke keskeytyy ja hankkeella ei ole vastuutahoa, mutta riittävää purkuvakuutta ei ole karttunut.

Metsähallituksen käyttöoikeussopimukseen perustuva malli, kohta 2.6.2., ja purkuvakuuden asettaminen aluevyöhykkeellä on kuvattu esityksessä kattavasti.

Esityksen kohta 5.1.6. *Toimivaltaiset viranomaiset* käsittelee myös Metsähallitusta. Metsähallituksen rooli merituulivoimahankkeissa ei ole viranomaistoimintaa vaan kyse on liiketoiminnasta. Kyseisen kohdan otsikkoa on muutettava, tai Metsähallitusta käsiteltävä erillisen otsikon alla.

14. Yleiset kommentit ja huomioon esitykseen

Esityksen kohdassa 1.2 kuvatuksi hallituksen esitys on valmisteltu virkатыönä työ- ja elinkeinoministeriössä yhteistyössä ympäristöministeriön ja oikeusministeriön kanssa. Esitetystä yhteistyötoiveesta huolimatta valmistelussa on oltu vain hyvin vähäisesti yhteydessä maa- ja metsätalousministeriöön. Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että työ- ja elinkeinoministeriön virkamiesten olisi tullut valmistella esitys tiiviissä yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa, jonka toimialaan vesilain soveltamisala kuuluu.

Osastopäällikön sijainen, luonnonvaraneuvos

Mikko Peltonen

Vesihallintoneuvos

Leena Westerholm

Jakelu

Työ- ja elinkeinoministeriö

VN/25324/2025-MMM-11

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: